

Pilar 3

Offentliggjøring av informasjon om kapital, risikoforhold, godtgjørelse og informasjon fra kredittforetak.

31. DESEMBER 2023 - BIEN SPAREBANK ASA

INNHOOLD

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET.....	3
2. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO.....	3
2.1 Innledning.....	3
2.2 Organisering og ansvar	5
3. BANKENS RETNINGSLINJER FOR GODTGJØRELSE.....	7
3.1 Godtgjørelse til styret.....	7
3.2 Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer.....	7
4. KAPITAL OG KAPITALDEKNINGSREGELVERK.....	8
4.1 Myndighetskrav for ren kjernekapital	11
4.2 Uvektet kjernekapitalandel	11
4.3 Hovedforskjellen mellom kapitalbehov beregnet etter Pilar 1 og Pilar 2 består i følgende:.....	11
4.4 Risiko og kapitalstyring i Bien Sparebank	12
4.5 Beredskapsplan og gjenopprettingsplan.....	12
5. RISIKOEKSPONERING	13
5.1 Kredittrisiko	13
5.2 Likviditetsrisiko	21
5.3 Markedsrisiko.....	23
5.4 Renterisiko	24
5.5 Aksjerisiko	25
5.6 Operasjonell risiko	26
5.7 Eierrisiko.....	27
5.8 Compliancerisiko.....	28
5.9 Bærekraftsrisiko	28
6. INFORMASJONSPLIKT FOR FORETAK SOM HAR EIERINTERESSER I FORETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT	29
7. VEDLEGG.....	30

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2023 med mindre annet fremgår.

Som hovedregel oppdateres dokumentet årlig, men dersom det skjer vesentlige endringer med betydning for vurderingen av bankens finansielle stilling vil dokumentet oppdateres med ny informasjon. Periodisk informasjon om kapitaldekning og minimumskrav til ansvarlig kapital er tilgjengelig i bankens kvartalsrapporter. Alle tall er oppgitt i millioner kroner dersom ikke annet er angitt.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko for denne kategorien.

Nøkkeltall

Lønnsomhet:	
EK-avkastning etter skatt	8,26 %
Kapital:	
Ren kjernekapitaldekning	21,44 %
Uvektet kjernekapitalandel	9,30 %
Likviditet:	
LCR	289 %
NSFR	147 %
Innskuddsdekning	82,00 %
Innskuddsdekning inkl. EBK	61,10 %

2. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

2.1 Innledning

Foretak som er underlagt kapitaldekningsregelverket skal i tillegg til å oppfylle minstekrav til ansvarlig kapital etter Pilar 1, regelmessig gjennomføre en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP) for å ta stilling til kapitalbehov.

Kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende. Dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering også må se på behovet i lys av planlagt vekst, eventuelle planlagte strukturelle endringer osv.

Bien Sparebank bruker Eika Gruppens VIS modeller for beregning av risiko og kapitalbehov i forbindelse med ICAAP. Modellen omfatter nødvendige arbeidsprosesser, instruksjoner, beregningen og øvrige dokumenter som anses nødvendige for å etablere en tilstrekkelig ICAAP prosess.

Sentrale risikogrupper

Kreditrisiko

Dette er risiko for tap som følge av kunders eller andre motparters manglende evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Markedsrisiko

Dette er risikoen for tap som følge av endringer i observerbare markedskurser som renter, aksjekurser og valutakurser.

Likviditets- og refinansieringsrisiko

Dette er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader.

Operasjonell risiko

Dette er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser

Omdømmerisiko

Dette er risikoen for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit i markedet, dvs. hos kunder, motparter, aksjemarkeder og myndigheter.

Eierrisiko

Dette er risikoen for at banken blir påført et negativt resultat fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital til disse selskapene

Bærekraftsrisiko

Dette er risikoen for tap som følge av at bankens eksponeringer mot motparter påvirkes negativt av ESG-faktorer. ESG-risiko er en risikodriver for kredittrisiko, motpartsrisiko og markedsrisiko

Compliancerisiko

Dette er risikoen for at banken pådrar seg offentlige sanksjoner, bøter, økonomisk tap eller svekket omdømme som følge av manglende etterlevelse av lover, forskrifter eller myndighetsfastsatte retningslinjer.

Anti-hvitvaskrisiko

Dette er risikoen for at bankens produkter og tjenester blir misbrukt til hvitvasking eller terrorfinansiering. Forretningsskikkrisiko er risikoen for tap av konsesjon

Risikoen for uforsvarlig gjeldsoppbygging

Dette er risikoen for at bankens soliditet reduseres uforholdsmessig som følge av høy andel fremmedfinansiering og overdreven gjeldsoppbygging.

2.2 Organisering og ansvar

God risiko- og kapitalstyring står helt sentralt i Bien Sparebanks virksomhet, og styret har vedtatt at bankens risikoprofil skal være lav. Det er bankens vurdering at risikostyringsrammeverket er tilstrekkelig og godt tilpasset bankens risikovilje og forretningsstrategi. Det vurderes også at nivået av risiko er i overensstemmelse med fastsatt risikoprofil.

Styret har ansvar for å påse at banken har en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet, samt sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret fastsetter de overordnede målsettingene relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastsetter videre de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i banken, samt etiske regler som skal bidra til en høy etisk standard.

Videre skal styret påse at ledelsen sørger for en hensiktsmessig og effektiv risikostyringsprosess i samsvar med lover, forskrifter, vedtekter og prinsipper beskrevet i dette dokument, samt fastsette beredskaps- og kontinuitetsplaner for å sikre at driften kan videreføres og tap begrenses ved vesentlige uforutsette hendelser.

Styremedlemmer:

Bendik Falch-Koslung	Styrets leder
Anlaug Johansen	Styrets nestleder
Lars Weyer-Larsen	Styremedlem
Elisabeth Bjerke-Narud	Styremedlem
Kari Due-Andresen	Styremedlem
Andreas Thorsnes	Styremedlem
Silje Rindahl Krogstad	Styremedlem (ansatte rep)

Banken har et risiko- og revisjonsutvalg.

Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret. Revisjonsutvalgets oppgaver er regulert i finansforetaksloven § 8 -19. Revisjonsutvalget skal overvåke prosessen for finansiell rapportering og vurdere om internkontrollen innenfor finansiell rapportering fungerer effektivt. Utvalget skal ha løpende kontakt med ekstern revisor og påse at konsernet har uavhengig og effektiv ekstern revisjon.

Risikoutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret. Risikoutvalgets oppgaver er regulert i finansforetaksloven § 13 – 6. Risikoutvalget skal sørge for at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, som skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning.

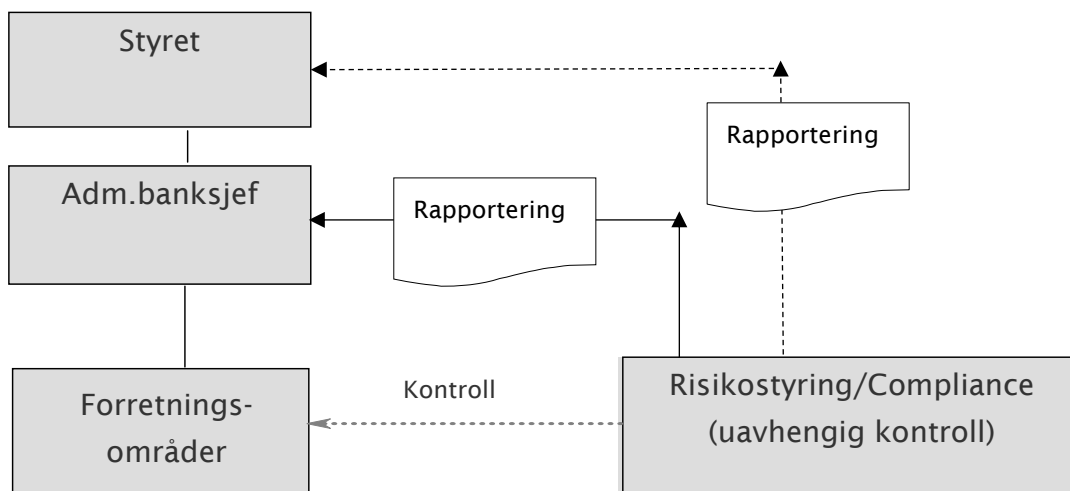
Adm. banksjef har ansvaret for den overordnede risikostyringen, herunder ansvarlig for at det iverksettes effektive risikostyringsystemer i banken, og at risikoeksponeringen overvåkes. Adm.banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Ledere, i samarbeid med fagansvarlige, har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring, skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold innenfor eget område.

Banken har en uavhengig risikostyrings- og compliancefunksjon med tilstrekkelig kompetanse, ressurser, tid og gjennomslagskraft. Risikostyringsfunksjonen skal sikre at alle vesentlige risikoer i banken er identifisert, vurdert, styrt, målt og rapportert av lederne for de ulike forretningsområdene. Compliancefunksjonen skal sikre at bankens forretningsområder etterlever lover, forskrifter og standarder, slik at banken ikke blir rammet av offentlige sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme. Bankens retningslinjer for risikostyrings- og compliancefunksjonen beskriver funksjonens organisatoriske plassering, arbeidsoppgaver og krav til kompetanse.

Pilar 3

Organisering av risikostyrings- og compliancefunksjonen er illustrert i figuren nedenfor.

Risikostyrings- og compliancefunksjonen rapporterer til adm. banksjef, og kan rapportere direkte til styret i tilfeller der styret ikke får nødvendig informasjon om vesentlige risikoer via den alminnelige rapporteringen. Risikostyrings- og compliancefunksjonen skal utarbeide kvartalsvis rapport som omfatter alle forretningsområder som inneholder status, utvikling og vurderinger på områdene risikostyring og compliance. I tillegg avgis en årlig rapport som oppsummerer viktige complianceforhold i året som har gått og med hovedprioriteringer for året som kommer. Rapportene skal behandles av styret.

Banken har ikke internrevisjon. Bankens eksterne revisor etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapital situasjon. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens internkontroll som også inneholder vurdering av bankens kapitalanalyse (ICAAP).

Rammeverk for risiko- og kapitalstyring

Styret og ledelsen styrer etter følgende rammeverk:

- Ønsket risikoprofil
- Organisering og bedriftskultur
- Risikoanalyse
- Stresstester
- Kapitalstyring, avkastnings- og soliditetsmål
- Rapportering
- Overvåking og oppfølging
- Beredskapsplaner
- Gjenopprettingsplaner
- Compliance

3. BANKENS RETNINGSLINJER FOR GODTGJØRELSE

Bankens policy for godtgjøring vedtas av styret. Tilsvarende rapporteres praktisering av godtgjøringsordningen årlig til styret. Godtgjøringsordningen skal bidra til å understøtte og videreutvikle organisasjonens prestasjonskultur. Måling og fokus på prestasjoner og salg må imidlertid balanseres i forhold til prinsippene om risikostyring, interessekonflikter og kundenes interesser. Gode prestasjoner kjennetegnes ved prioritering og gjennomføring av strategiske aktiviteter, oppnåelse av resultater som gir forretningsmessig verdi, god læringskultur, godt samarbeid og verdiskaping på tvers av konsernet.

Bankens godtgjørelsesordning gjelder for alle ansatte og retningslinjene for godtgjørelse skal være tilgjengelige og godt kjent. Det skal etableres særskilte regler for godtgjørelse for ledende ansatte, for tillitsvalgte, for andre ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, og for andre ansatte med kontrolloppgaver.

Bankens godtgjørelsesordning skal:

- være i samsvar med bankens overordnede mål, risikoappetitt og langsiktige interesser
- bidra til lik belønning for likt arbeid, uavhengig av kjønn, hudfarge og etnisitet, religion og livssyn, graviditet og fødselspermisjon, seksuell legning, funksjonsnedsettelse og omsorgsoppgaver
- bidra til at banken tiltrekker seg og beholder den kompetansen banken trenger for å nå sine overordnede mål
- være i samsvar med bankens langsiktige interesser
- bidra til å fremme og gi insentiver til god styring og kontroll med bankens risiko på kort og lang sikt
- motvirke høyere risikotakning enn bankens risikotoleranse definert i risikopolicyer og andre styrende dokumenter
- bidra til at kundenes interesser ivaretas
- bidra til å unngå interessekonflikter

Retningslinjene omfatter følgende elementer:

- Fastlønn
- Variabel lønn (bonus)
- Etterlønnordninger
- Pensjons – og forsikringsordninger
- Ulike naturalytelser

Godtgjørelsesordningen er i tråd med forskriftskravene i Finansforetaksforskriften og Aksjeloven § 6-16b, samt i tråd med Finanstilsynets tilhørende rundskriv.

3.1 Godtgjørelse til styret

Godtgjørelsen til styret skal reflektere styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Valgkomiteen innstiller årlig på satser for styrehonorar, som vedtas i ordinær generalforsamling. Styrets godtgjørelse fremgår av note 21 i årsregnskapet til banken.

Godtgjørelse til styret er ikke resultatavhengig, og styret har ikke andre goder enn årlig godtgjørelse. Styremedlemmer, eller selskaper som de er tilknyttet, skal som hovedregel ikke påta seg særskilte oppgaver for banken i tillegg til styrevervet. Dersom de av ulike grunner likevel gjør det, skal hele styret være informert. Eventuelle honorar for slike oppgaver godkjennes av styret. Dersom det har vært gitt godtgjørelser utover vanlig styrehonorar, spesifiseres dette i årsrapporten.

3.2 Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

Styret har utarbeidet retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i henhold til allmennaksjeloven § 6-16a og regnskapsloven §7-31b. Retningslinjene fremlegges for bankens generalforsamling som eget saksdokument og skal godkjennes av den ordinære generalforsamlingen. Retningslinjene er publisert på bankens hjemmeside www.bien.no. Retningslinjene om lønn og annen godtgjørelse skal være tydelige og forståelige, og bidra til bankens forretningsstrategi, langsiktige interesser og økonomiske bæreevne. Ordningene for lønn og annen godtgjørelse skal bidra til sammenfallende interesser mellom aksjeeierne og ledende ansatte, og være enkle.

Pilar 3

Adm. banksjef og andre ledende ansatte inngår i bankens bonusordning som er lik for alle og gis etter kriterier fastsatt av styret. Det skal settes et tak på slik resultatavhengig godtgjørelse. Oversikt over godtgjørelse til ledelsen inngår i note 21 i bankens årsregnskap. Leder Kreditt og AHV er Adm. Banksjefs stedfortreder.

Bankens ledelse pr. 31.12.2023

- Adm. banksjef, Lena Jørundland
- Leder Kreditt og AHV, Lene Marie Buarøy
- CFO, Øyvind Briseid
- Leder Forretningsutvikling, Ida Tverraaen Hansen

Utvidet ledergruppe:

- Leder Økonomi, Renate Roll
- Leder Risk og Compliance, Vildana Basara
- Leder Privatmarked, Linn Bjunes Hunstok
- Leder Bedriftsmarked, Ingunn Moesgaard

4. KAPITAL OG KAPITALDEKNINGSREGELVERK

Kapitaldekningsregelverket bygger på en standard for kapitaldekningsberegninger hvor formålet er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom følgende virkemidler:

- Risikosensitivt kapitalkrav.
- Regulatoriske krav til risikostyring og kontroll.
- Tilsynsmessig oppfølging.
- Informasjon til markedet.

Regelverket skal sørge for at det blir økt samsvar mellom hvordan myndighetene setter krav til kapitaldekning i foretakene og den metodikken foretakene selv benytter for å beregne og vurdere sitt eget kapitalbehov. Regelverket baseres på følgende tre pilarer:

- Pilar 1: Regulativt minimumskrav til ansvarlig kapital.
- Pilar 2: Vurdering av samlet kapitalbehov, krav til risikostyring og intern kontroll, herunder krav til interne prosesser for vurdering av risikoeksponering og av samlet kapitalbehov (ICAAP)
- Pilar 3: Offentliggjøring av informasjon.

Pilar 1 – Minimumskrav til ansvarlig kapital

Pilar 1 omhandler minstekravet til ansvarlig kapital for kredittrisiko, operasjonell risiko og markedsrisiko hvor minstekravet til kapitaldekning er fastsatt til 8 prosent. I tillegg kommer et samlet bufferkrav på 9,5 prosent per 31.12.2023.

Kapitaldekningen fastsettes som forholdet mellom bankens samlede ansvarlige kapital og risikovektede eiendeler. Regulativt krav til ren kjernekapitaldekning inklusive det kombinerte bufferkravet utgjør 16,7 % ved utgangen av 2023, en økning på 2 % med bakgrunn i at motsyklisk buffer økte med 0,5 %-poeng og systemrisikobuffer økte med 1,5 %-poeng i 2023. Det kombinerte bufferkravet skal dekkes med ren kjernekapital.

Pilar 2 – Vurdering av samlet kapitalbehov og Finanstilsynets oppfølging

Pilar 2 er basert på to hovedprinsipper:

- Banken skal ha en prosess for å vurdere sin totale kapital i forhold til risikoprofil og en strategi for å opprettholde sitt kapitalnivå (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment prosess).
- Finanstilsynet gjennomgår å evaluere bankens interne vurderinger av kapitalbehov samt bankens strategier på ulike områder, samt overvåke og sikre overholdelse av myndighetspålagte kapitalkrav. Tilsynet har myndighet til å sette i verk passende tilsynsmessige tiltak om det ikke er tilfredsstillende resultat av denne prosessen.

Bien Sparebank gjennomfører minimum årlig en ICAAP-prosess. Prosessen tar utgangspunkt i regnskap, eksponering og kapitaldekning

Pilar 3

Pilar 2-tillegg:

Pilar 2 stiller krav til foretakenes kapitalvurderingsprosess, heretter kalt ICAAP-prosess hvor ICAAP er en forkortelse for Internal Capital Adequacy Assessment Process. Formålet med prosessen er å gjennomføre en strukturert og dokumentert prosess for vurdering av bankens risikoprofil for å sikre at banken har tilstrekkelig kapital til å dekke risikoen forbundet med virksomheten. I tillegg skal foretakene ha en strategi for å opprettholde tilstrekkelig kapitalnivå. Bankene har beregnet kapitalbehov i tråd med Finanstilsynets rundskriv 3/2022 Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov. Ren kjernekapital dekker 100 prosent av kapitalbehovet for det risikovektede Pilar 2- kravet pr. 31.12.23. Bankene gjennomfører ICAAP-prosessen minimum årlig. Kvartalsvis estimeres utvikling i Pilar 2-tillegg overordnet, som rapporteres til styret og ledelsen. Bion Sparebank har ved utgangen av 2023 ha et Pilar 2-tillegg utover minstekrav og bufferkrav som utgjør 2,7 prosent av det konsoliderte beregningsgrunnlaget for Pilar 1, dog minimum 63 millioner kroner. Dette er basert på SREP fra 2019.

Finanstilsynet har for perioden 2024-2027 gjort en vurdering av bankens samlede risiko og kapitalbehov (SREP), og har i sin vurdering gitt bankene et Pilar 2-krav på 2,1 prosent, som er en positiv reduksjon på 0,6 prosentpoeng. I tillegg vil bankene få en positiv effekt av nye kapitalsammensetningsregler, hvor minstekravet til Pilar 2 heretter ikke vektet med 100 prosent rent kjerne, men oppfylles gjennom minimum 56,25 prosent ren kjernekapital og minst 75 prosent kjernekapital.

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon

Formålet med Pilar 3 er å bidra til økt markedsdisiplin og å gjøre det lettere å sammenligne foretakene. Foretakene skal offentliggjøre opplysninger som gir markedsaktørene mulighet til å vurdere foretakenes risikoprofil, kapitalisering, samt styring og kontroll av risiko. Informasjonen skal gis på en forståelig måte som gjør det mulig å sammenligne ulike foretak. Informasjonen skal i all hovedsak offentliggjøres minst årlig samtidig med årsregnskapet, men foretakene skal vurdere om deler av informasjonen skal offentliggjøres hyppigere.

Bankene har følgende målsettinger for kapitalstyring:

- Overholde myndighetskrav til kapitaldekning.
- Sikre bankens evne til å fortsette som en solid frittstående bank
- Opprettholde en tilstrekkelig kapitalbase for å understøtte en sunn utvikling av bankens hovedvirksomhet, og at prisen på finansiering er på et akseptabelt nivå.
- For å oppnå målsettingene skal bankene til enhver tid ha en kapitaldekning, en kjernekapitaldekning og en ren kjernekapitaldekning som oppfyller kravene med god margin. Dette inkluderer bankspesifikt Pilar 2-påslag og egen styringsbuffer.

Bankene har en tilstrekkelig kapitaldekning til å oppnå sine målsettinger.

Kapitaldekning	31.12.2023	31.12.2022
Innbetalt aksjekapital	195.257	195.257
Overkursfond	170.823	170.823
Annen egenkapital	260.189	225.136
Sum egenkapital	626.269	591.216
Fradrag for forsvarlig verdsettelse	-932	-896
Fradrag i ren kjernekapital	-131.049	-140.308
Ren kjernekapital	494.288	450.012
Fondsobligasjoner	40.000	40.000
Fradrag i kjernekapital	0	0
Sum kjernekapital	534.288	490.012
Ansvarlig lånekapital	50.000	50.000
Fradrag i tilleggskapital	0	0
Sum tilleggskapital	50.000	50.000
	0	
Netto ansvarlig kapital	584.288	540.012

Pilar 3

	31.12.2023	31.12.2022
Eksponeeringskategori (vektet verdi)		
Stater	0	0
Lokal regional myndighet	41.268	41.358
Offentlig eide foretak	0	0
Institusjoner	14.683	21.278
Foretak	6.378	11.447
Massemarked	130.737	82.754
Pantesikkerhet eiendom	1.523.991	1.446.226
Forfalte engasjementer	46.115	96.921
Høyrisiko engasjementer	63.369	0
Obligasjoner med fortrinnsrett	23.910	23.669
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	10.627	30.556
Andeler verdipapirfond	16.453	16.826
Egenkapitalposisjoner	62.534	59.032
Øvrige engasjementer	30.993	40.850
CVA-tillegg	0	0
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.971.058	1.870.917
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	225.545	196.643
Beregningsgrunnlag	2.196.603	2.067.560
Kapitaldekning i %	26,60 %	26,12 %
Kjernekapitaldekning	24,32 %	23,70 %
Ren kjernekapitaldekning i %	22,50 %	21,77 %

Konsolidering av samarbeidende grupper

Banken har en eierandel på 1,23 % i Eika Gruppen AS og på 1,39 % i Eika Boligkreditt AS

	31.12.2023	31.12.2022
Ren kjernekapital	602.735	568.680
Kjernekapital	651.958	621.614
Ansvarlig kapital	714.380	686.833
Beregningsgrunnlag	2.810.995	2.795.134
Kapitaldekning i %	25,41 %	24,57 %
Kjernekapitaldekning	23,19 %	22,24 %
Ren kjernekapitaldekning i %	21,44 %	20,35 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,30 %	8,71 %

Banken eiendeler risikovektes etter standardmetoden. Risikovektene fremgår av CRR/CRD IV forskriften.

I kategorien «pantesikkerhet eiendom» blir engasjementer med sikkerhetsdekning innenfor 80 % av forsvarlig verdigrunnlag vektet med 35 %. Metoden gjør at et engasjement kan få kapitalvektning i flere kategorier med sikkerhetsdekning i bolig. Engasjement med sikkerhetsdekning innenfor 80 % av verdigrunnlaget utgjør den største enkeltvekten i bankens beregning av risikoveide eiendeler for beregning av kapitalkravet etter CRR/CRD IV-forskriften. Ut over dette beregnes det kapital for konsentrasjoner som følge av eksponering i bransjer, størrelse på engasjement og geografisk eksponering samt kapital for stress banken kan utsettes for i forbindelse med makroøkonomiske endringer.

4.1 Myndighetskrav for ren kjernekapital

Styret har besluttet at banken til enhver tid minimum skal ha ren kjernekapital som minimum er 1,25 prosentpoeng høyere enn regulatorisk krav til ren kjernekapital. I 2023 økte krav til ren kjernekapital på følgende måte:

Regulatorisk krav:

Regulatorisk krav til ren kjernekapital 01.01.23 inkl. 2,7 % Pilar 2-tillegg	14,7 %
Økning i motsyklisk buffer 31.03.23	0,5 %
Økning i systemrisikobuffer 31.12.2023	1,5 %
Regulatorisk krav til ren kjernekapital 31.12.23	16,7 %

Med nytt Pilar-2 påslag på 2,1 prosentpoeng, og en lettelse i form av at 56,25 prosent skal dekkes av ren kjerne, vil det nye kapitalkravet i praksis bety et tillegg på 1,18 prosentpoeng.

Regulatorisk krav til ren kjernekapital 31.12.24 **15,18 %**

4.2 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet egenkapital for Bien Sparebank utgjør 9,3 prosent konsolidert med samarbeidende gruppe pr. 31.12.23. Denne er beregnet ut fra bankens kjernekapital inklusive overgangsregler delt på forvaltningskapitalen tillagt poster utenfor balansen og verdi av derivater.

Kapitalvurderinger i tilknytning til ICAAP-prosessen (Pilar 2)

Bien Sparebank gjennomførte beregninger av kapitalkrav knyttet til Pilar 2 med utgangspunkt i regnskapet pr. 31.12.2022 for perioden 2023-2026. ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) – beregningene gjennomføres minimum årlig. Beregningene angir den kapital som bindes ut fra den faktiske risiko banken har påtatt seg.

Risikofordeling fordelt på typer av risiko. Bankens beregningsmetoder knyttet til ICAAP-prosessen gjøres med tillegg i kapitalbinding for risikoer knyttet til konsentrasjoner (størrelse, bransje, geografi) samt kapital knyttet til stress av makroøkonomiske forhold knyttet til arbeidsledighet, inflasjon, renteendringer m.m. På denne måten supplerer Pilar 2 minimumskravene i Pilar 1. Vi legger til grunn at banken skal gjennomføre beregningene i tråd med beste prosess og Finanstilsynets anbefalinger.

Sammenligning av regulatorisk og risikojustert kapitalbehov

Banken er tilfredsstillende kapitalisert både ut ifra den risiko banken faktisk er eksponert mot og som det er avsatt kapital for under Pilar 2 og i forhold til regulativt krav til kapital.

4.3 Hovedforskjellen mellom kapitalbehov beregnet etter Pilar 1 og Pilar 2 består i følgende:

Kredittrisiko:

Økonomisk kapital er en mer risikosensitiv tilnæringsmetode. Dette medfører økt behov for kapital ved høyere sannsynlighet for mislighold. Endrede konjunkturer er også bestemmende for misligholdssannsynlighet.

Konsentrasjonsrisiko:

Ved beregning av risikojustert kapital tas det hensyn til konsentrasjon relatert til bransje, store engasjement og geografisk plassering. Gjennom Pilar 2-beregningene estimeres og tillegges kapital i forhold til et estimat for den faktiske kredittrisiko banken er eksponert mot.

Markedsrisiko:

Det er kun kredittrisikoen i obligasjonsporteføljen som inngår beregningen av kapitalbehov under Pilar 1, I tillegg beregnes det under Pilar 2 renterisiko, valutarisiko og spreadrisiko og eiendomsprisrisiko.

Andre risikoer:

I Pilar 2 beregnes det økonomisk kapital for risikotypene, omdømmerisiko, forretningsrisiko og strategisk risiko. Alle ansatte i Bien Sparebank har innskuddspensjonsordning banken binder derfor ikke kapital for pensjonsforpliktelser.

4.4 Risiko og kapitalstyring i Bien Sparebank

Risiko og kapitalstyring i Bien Sparebank skal støtte opp under bankens strategiske utvikling og måloppnåelse og bidra til å opprettholde vedtatt risikoprofil. Risiko og kapitalstyring skal bidra til å sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Banken har målsetning om å ha en moderat risikoprofil. Med en moderat risikoprofil menes at en enkelt hendelse ikke skal kunne true bankens finansielle stabilitet. Det er etablert mål og rammer som skal underbygge styrets risikotoleranse. Risikoprofilen følges opp gjennom kvartalsvis rapporteringer av knyttet til rammer og måloppnåelse til ledelsen og styret.

Type risiko	Styrets risikotoleranse
Kredittrisiko for PM	Moderat
Kredittrisiko for BM	Moderat
Markedsrisiko	Lav
Likviditetsrisiko	Lav
Operasjonell risiko	Moderat
Øvrig risikoer	Lav

Banken skal sikre at inntjeningen hovedsakelig baseres på kunderelaterte formål, og ikke finansiell risikotaking. Det er etablert rammer og mål som skal underbygge styrets risikotoleranse i strategiene: Overordnet kredittstrategi for BM og PM, strategi for markeds- og motpartsrisiko, strategi for likviditetsrisiko, strategi for operasjonell risiko og strategi for bærekraft.

Styret vedtar minimum årlig bankens risikoprofil. Det gjennomføres først en beregning av risikoevne og deretter fastsetter styret risikoviljen. Risiko evnen og viljen defineres ut fra vekst i porteføljene, lønnsomhet, soliditet, likviditet og kredittkvalitet. Beregningen gjennomføres i bankens framskrivningsmodell vurderes ut fra et forventet scenario og et scenario for en alvorlig nedgangskonjunktur. Risikoevne beskriver den maksimale risikoeksponering som banken kan tåle før det oppstår konflikt med myndighetskrav eller det tvinges til å gjennomføre uønskede tiltak herunder uønsket endring i strategi eller forretningsmodell. Risikoviljen beskriver maksimal ønsket risikoeksponering ut fra et inntjenings og tapsperspektiv, gitt den definerte risikoevne.

Strategi for risiko og kapitalstyring revideres minimum årlig. Dokumentet omfatter både beskrivelsen av komponentene i bankens helhetlige risikostyring og beskrivelse av den interne prosessen for vurdering av bankens kapitalbehov (ICAAP). Dokumentet er bankens rammeverk for god risiko- og kapitalstyring. Strategien gir føringer for bankens overordnede holdninger til risiko- og kapitalstyring, og skal sikre at banken har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette. Strategien skal også sikre at det interne rammeverket tilfredsstillende lover, forskrifter og beste praksis for god risiko- og kapitalstyring. Risikostyring rapporterer til adm. banksjef.

4.5 Beredskapsplan og gjenopprettingsplan

Banken har egen kriseberedskaps- og kontinuitetsplan som angir hvordan krisesituasjoner, skal håndteres i Bien Sparebank. I tillegg har banken en egen beredskapsplan for likviditet, og kapitaldekning. Dette for å være forberedt på situasjoner som kan oppstå som følge av risikoen knyttet til bankdrift. Banken har utarbeidet en egen gjenopprettingsplan i tråd med finansforetaksloven § 20-5 og forskrift om utfyllende regler til finansforetaksforskriftens kapittel 20 Avsnitt II, samt Finanstilsynets retningslinjer for gjenopprettingsplaner rundskriv 1/2022. Bien Sparebank er underlagt krav til forenklete gjenopprettingsplaner med bakgrunn i at banken er plassert i Finanstilsynets SREP gruppe 3. Planverket revideres og sendes Finanstilsynet hvert tredje år.

5. RISIKOEKSPONERING

Bankens risikostrategi og risikorammer utgjør styrets overordnede retningslinjer for bankens risikotoleranse. Denne risikotoleransen skal defineres gjennom mål for ren kjernekapital, kjernekapital, ansvarlig kapital og uvektet kjernekapitalandel. De viktigste risikoområdene er definert som kredittrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko og strategisk- og forretningsrisiko. Styret foretar løpende vurderinger av de ulike risikoforholdene knyttet til bankens virksomhet.

Saker som omhandler risikostyring og internkontroll forberedes av revisjons- og risikoutvalget. Målet er å sette rammer som bidrar til å begrense og styre de risikoer som følger av bankens virksomhet. Risikoeksponeringen skal til enhver tid være kjent og innenfor de rammene som er fastsatt av styret. Risikostyringen skal sikre gjennomgående effektivitet og kvalitet i prosessene, støtte opp under bankens aktiviteter for å nå mål, og bidra til en stabil og god egenkapital-avkastning. Risikoeksponering og risikoutvikling følges opp og rapporteres periodisk til bankens styre og ledelse. Styret blir forelagt minimum en årlig gjennomgang av internkontrollen og en vurdering av de risikoer banken eksponeres for.

5.1 Kredittrisiko

Bankens kredittrisiko skal over tid være moderat. Kredittrisiko defineres som risiko for tap som følge av at kunder eller motparters manglende evne og/eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor banken. Banken påføres kredittrisiko hovedsakelig gjennom utlån til person- og bedriftsmarkedskunder, men også gjennom andre eiendeler som banken holder kapital for. I sistnevnte gruppe faller garantier, ubenyttede trekkrettigheter, rentebærende verdipapirer, egenkapitalposisjoner og interbankplasseringer. Kredittrisiko omfatter også konsentrasjoner som oppstår som følge av store eksponeringer mot enkeltkunder, enkelt næringer, geografiske områder og vekst.

Kredittrisiko ansees å være det vesentligste risikoområdet i bankens virksomhet, og er under kontinuerlig overvåking.

Styring av kredittrisikoen i banken skal gjennomføres i tråd med krav og anbefalinger i:

- Finansforetaksloven.
- CRR-/CRD IV-forskriften.
- Finanstilsynets metodikk for risikobaserte tilsyn.
- Sentrale anbefalinger fra EBA.

Risikoen styres løpende i henhold til bankens strategi for kredittrisiko, kredittpolicy, kredittfullmakter, detaljerte håndbøker og rutiner for kredittgivning og ulike rapporterings- og oppfølgingskrav.

Med bakgrunn i overordnet strategi defineres og utarbeides kredittstrategi for henholdsvis bedrifts- og personmarkedet med mål og rammer for eksponering knyttet til porteføljer, bransjer, geografiske områder og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for å styre og måle risikoeksponeringen opp mot vedtatt risikoprofil. Overordnet strategi trekker i tillegg opp retningslinjer og rammer for konsentrasjonsrisiko. Kredittstrategiene og tilhørende rutiner rundt kredittgivning revideres minimum årlig. Risikostyring foretar uavhengig risikoppfølging og rapportering knyttet til den samlede risikoeksponeringen til ledelsen og styret.

Bevilgning

Bevilgningsreglementet som er godkjent av styret, gir Adm. banksjef kredittfullmakt. Adm. banksjef delegerer igjen fullmakt videre til de ulike beslutningsnivåene i organisasjonen etter enkeltengasjementets størrelse og risiko. Alle fullmakter i Bien Sparebank er personlige.

Prosessdokumentasjon

Dokumentasjonen regulerer ulike forhold knyttet til den løpende kredittgivning og engasjementsoppfølging, herunder rutiner for oppfølging av misligholdte engasjementer, vurdering av nedskrivningsbehov med videre.

Risikoprising

Banken etterstreber riktig prising av kredittrisiko og har etablert prismodeller og kundelønnsomhetsmodeller basert på risikoklassifiseringssystemet.

Kredittrisikomodeller og klassifisering

Bien Sparebanks eksponering for kredittrisiko følges opp ved hjelp av bankens porteføljestyringssystem.

Den risikomessige utviklingen i porteføljen følges opp regelmessig, med særlig vekt på utviklingen i risikoklassifisering (migrering), forventet tap og økonomisk kapital.

Risikoklassifisering er en integrert del av kredittvurderingsprosessen i banken og dokumenteres skriftlig. Det benyttes standardiserte modeller for både personmarkedet og næringsmarkedet. Kriteriene som ligger til grunn for klassifiseringen er likevel forskjellige i de to segmentene.

Alle engasjementer tildeles en risikoklasse basert på sannsynligheten for mislighold (PD) og en sikkerhetsklasse ut fra hvor mye banken forventer å tape dersom kunden ikke innfrir sine forpliktelser (LGD).

Kredittrisikoen er kapitalbehovsvurdert med utgangspunkt i Eika-gruppens modell for beregning av misligholdssannsynlighet (PD), forventet tap (EL), tap gitt mislighold (LGD) og uventet tap (UL). Modellene som ligger til grunn for risikostyringssystemene tar utgangspunkt i statistiske beregninger, og er under kontinuerlig videreutvikling og testing. Modellene baserer blant annet på følgende komponenter:

Sannsynlighet for mislighold – PD (probability of default)

Kundene blir klassifisert i risikoklasser ut fra beregnet sannsynlighet for mislighold (PD) av engasjementet i kommende tolv måneders periode. I følge CRR/CRD IV forskriften §7 skal det settes grense for hva som ikke anses som vesentlig kredittforpliktelse ved identifisering av engasjement for mislighold. Endringen i forskriften §7 gjelder fra 01.01.21.

Bien Sparebank anser at kredittforpliktelsen som vesentlig dersom den overstiger følgende:

- For massemarkedsengasjementer og engasjementer med fysiske personer i andre engasjementskategorier, er overtrekket vesentlig dersom det er større enn kr 1000 og 1 prosent av totalt balanseført engasjement til motparten inkludert mor- og datterselskap, men ikke medregnet egenkapitalengasjementer.
- For øvrige engasjementer er det vesentlig dersom det er større enn kr 2000 og 1 prosent av totalt balanseført engasjement til motparten inkludert mor- og datterselskap, men ikke medregnet egenkapitalengasjementer.

Det er et vilkår at både kronebeløp og andel av engasjement skal være oppfylt.

Mislighold er definert som betalingsmislighold over 90 dager eller mislighold på grunn av «unlikeliness to pay». For betalingsmislighold over 90 dager starter telling av dager når vilkår er oppfylt, dvs. kronebeløpet og andel av engasjementet. For «unlikeliness to pay» er det banken som merker kundeforholdet som misligholdt ut fra gitte kriterier hvor hovedprinsippet er at det vurderes som lite sannsynlig at banken vil få dekket engasjementet uten at det realiseres sikkerheter.

Det brukes samme definisjon av mislighold i alle kredittmodeller i alle Eika bankene for eksempel ved modell for estimering av sannsynlighet for mislighold (PD) som ved estimering i modell for tap gitt mislighold (LGD). Dette er nødvendig for å sikre konsistens mellom de ulike modellene.

Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke finansielle kriterier som adferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det 10 risikoklasser. I tillegg har banken to misligholdsklasser (11 og 12) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

Pilar 3

For bedriftsmarkedet benyttes ulike scorekort for å fastsette risikoklassene, scorekortene er bransjespesifikke. Disse vektet finansielle nøkkeltall ulikt for forskjellige bransjer. Modellen for personmarkedet bruker andre nøkkeltall enn de som brukes for bedriftsmarkedet.

Forventet eksponering ved mislighold – EAD (exposure at default):

EAD er en beregnet størrelse av forventet eksponering hvis en kunde går i mislighold. Beregningen tar utgangspunkt i bankens samlede eksponering mot kundene, inkludert innvilgede, men ikke trukne rammer og garantier.

Tapsgrad ved mislighold – LGD (loss given default):

LGD er en vurdering av hvor mye banken potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser.

Realisasjonsverdier knyttet til stilte sikkerheter for kundens engasjementer fastsettes med bakgrunn i erfaringstall over tid, og slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer antatt salgsverdi i en nedgangskonjunktur.

Validering

Modeller som klassifiserer våre kunder, bygger på ulike estimater for å kunne prognostisere risikoen knyttet til bankens kunder både ved innvilgelse og i porteføljestyling. Det er derfor viktig å validere om prognosene er sammenfallende med den faktiske risiko vi er eksponert for.

Eika Gruppen validerer risikoklassifiseringsmodellen minimum årlig. Dette skal bidra til å sikre at bankens kunder i person og bedriftsmarkedet blir rangert på en tilfredsstillende måte. Kredittmodellene for person og bedriftsmarkedet har over tid vist tilfredsstillende rangeringsevne, det vil si at misligholdte engasjement i risikoklasse 11 og 12 kommer fra de svakeste risikoklassene ett år tidligere.

Sikkerheter

Alle engasjement blir tildelt en sikkerhetsklasse i porteføljesystemet. Sikkerhetsklassen tildeles med utgangspunkt i størrelsen på sikkerhetsgraden, jfr Klassifiseringsmodell. Banken har retningslinjer for verdivurdering av sikkerhetene. Bevilgning av kreditter skal skje i hovedsak mot tilfredsstillende sikkerheter. I forbindelse med årlig engasjementsgjennomgang gjennomføres ny sikkerhetsvurdering. Depot kontrollerer kontinuerlig at banken har rettsvern for etablerte sikkerheter.

I personmarkedsporteføljen etableres det pant for bestemte mellomværende med kunden, mens det i bedriftsmarkedsporteføljen hovedsakelig tas pant for ethvert mellomværende med bankens kunde eller kundegruppe.

Nedenfor viser utviklingen i risikoklasser pr 2023 og 2022

2023

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet (Pr. klasse finansielt instrument:)	Brutto utlån			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2 701 350	7 685	0	2 709 035
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	715 143	215 134	0	930 277
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	32 595	319 451	0	352 046
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	46 440	46 440
Sum brutto utlån	3 449 089	542 270	46 440	4 037 798
Nedskrivninger	-1 794	-5 231	-3 067	-10 092
Sum utlån til balanseført verdi	3 447 295	537 039	43 372	4 027 706

*Utlån til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader

Pilar 3

2022

Pr. klasse finansielt instrument:	Brutto utlån			
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Sum utlån
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.610.224	19.510	0	2.629.733
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	555.477	206.416	0	761.893
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	48.714	293.776	0	342.490
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	87.153	87.153
Sum brutto utlån	3.214.415	519.702	87.153	3.821.269
Nedskrivninger	-1.492	-4.711	-5.705	-11.908
Sum utlån til balanseført verdi	3.212.923	514.991	81.447	3.809.361

*Utlån til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader

Nedenfor vises fordeling av utlån for 2023 og 2022:

Utlån fordelt på fordringstyper	2023	2022
Kasse-, drifts- og brukskreditter	1.263.789	1.202.122
Byggelån	20.234	25.367
Nedbetalingslån	2.753.776	2.593.781
Brutto utlån og fordringer på kunder	4.037.798	3.821.269
Nedskrivning steg 1	-1.794	-1.492
Nedskrivning steg 2	-5.231	-4.711
Nedskrivning steg 3	-3.067	-5.705
Netto utlån og fordringer på kunder	4.027.706	3.809.361
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt AS	1.375.734	1.335.036
Utlån inkl. Eika Boligkreditt AS	5.403.440	5.144.397

Brutto utlån fordelt på geografi	2023	2022
Oslo	2.415.014	2.391.137
Randsonen Oslo	1.479.442	1.320.430
Landet for øvrig	141.653	107.353
Utlandet	1.689	2.350
Sum	4.037.798	3.821.269

Eksponering på utlån 31.12.2023 og 31.12.2022

2023	Brutto utlån	Nedskrivning steg 1	Nedskrivning steg 2	Nedskrivning steg 3	Ubenyttede kreditter	Garantier	Tapsavsetning steg 1	Tapsavsetning steg 2	Tapsavsetning steg 3	Maks kreditt-eksponering
Tall i tusen kroner										
Personmarkedet	3.641.278	-1.099	-4.167	-2.242	432.602	0	-25	-79	0	4.066.268
Næringssektor fordelt:										
Primærnæringer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Industri og bergverk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kraftforsyning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bygg og anleggsvirksomhet	131.526	-458	-171	-248	2.313	670	-5	0	0	133.627
Varehandel	5.609	-1	-22	0	321	100	0	-2	0	6.005
Transport	749	0	0	0	0	77	0	0	0	826
Overnattings- og serveringsvirksomhet	683	-1	0	0	0	927	-1	0	0	1.608
Informasjon og kommunikasjon	1.054	-2	0	0	211	0	0	0	0	1.263
Omsetning og drift av fast eiendom	228.418	-211	-663	-578	0	0	0	0	0	226.967
Tjenesteytende virksomhet	28.480	-21	-208	0	18.053	1.452	-5	0	0	47.751
Sum	4.037.798	-1.794	-5.231	-3.067	453.500	3.226	-36	-81	0	4.484.315

Pilar 3

2022										
Tall i tusen kroner	Brutto utlån	Ned-skriving steg 1	Ned-skriving steg 2	Ned-skriving steg 3	Ubenyttede kreditter	Garantier	Taps-avsetning steg 1	Taps-avsetning steg 2	Taps-avsetning steg 3	Maks kreditt-eksponering
Personmarkedet	3.356.183	-552	-1.668	-3.255	268.024	0	-16	-19	-8	3.618.690
Næringssektor fordelt:										
Jordbruk, skogbruk og fiske	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Industri	6.349	0	-76	0	0	255	0	0	0	6.528
Bygg, anlegg	124.259	-101	-96	0	3.784	0	0	-20	0	127.826
Varehandel	9.091	-4	-2	0	521	288	0	0	0	9.893
Transport og lagring	988	0	0	0	0	77	0	0	0	1.065
Eiendomsdrift og tjenesteyting	271.092	-171	-950	-2.481	1.300	3.153	-2	-3	0	271.938
Annen næring	53.306	-664	-1.920	30	13.960	1.862	-1	-7	0	66.567
Sum	3.821.269	-1.492	-4.711	-5.705	287.589	5.634	-20	-50	-8	4.102.507

Oppfølging av kredittrisiko

Risikoeksponeringen innenfor kredittområdet følges opp ved hjelp av et porteføljestyringssystem. Det vektlegges å følge opp risikofordelt portefølje og utviklingen i denne basert på bevegelser mellom risikoklasser, misligholds sannsynlighet, beregningsgrunnlag, konsentrasjonsrisiko og risikojustert avkastning.

Styret anser kredittrisikoen i boliglans-porteføljen for å være moderat. Utlån til næringskunder ytes i hovedsak til næringslivet i bankens primærrområder. Styret har som målsetting at lån til næringsvirksomhet skal utgjøre maksimalt 20 prosent av bankens samlede utlån. Styret og ledelsen overvåker løpende bankens eksponering innenfor ulike bransjer, samt størrelsen på enkelt-engasjementer. Det er fastsatt rammer for maksimal eksponering innenfor ulike bransjer. Alle nærings-engasjementer blir risikoklassifisert hver måned. Hovedtyngden av lånene innenfor næringssegmentet blir gitt med sikkerhet i fast eiendom. Næringslån vurderes å ha en høyere risiko enn boliglån. Utviklingen i utlånsporteføljen følges opp med blant annet misligholds-rapporter og risikorapporter. Tiltak og fokusområder vurderes løpende i kredittkomite i tråd med utviklingen i markedet, enkeltengasjement og porteføljer.

Konsentrasjonsrisiko

Defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om: store enkeltkunder, enkelte bransjer, geografiske områder, sikkerheter med samme risikoegenskaper og motparter i interbankoperasjoner eller handel med finansielle derivater.

Store engasjement

Et engasjement er definert som stort når samlet engasjement innenfor en debitorgruppe utgjør 10 % eller mer av bankens kjernekapital. Banken har etablert rammer for antall store engasjement, samt tillat andel eksponering i ulike bransjer. Etter Finansforetaksloven kan ikke samlet eksponering mot en enkelt motpart være større enn det som er forsvarlig, loven setter en grense på 25 % av bankens kjernekapital. Banken rapporterer kvartalsvis store engasjement til Finanstilsynet.

Ved utgangen av 2023 har banken ett stort engasjement.

Pilar 3

Nedskrivninger og mislighold

Tap på utlån beregnes basert på forventet kreditttap etter den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9. Målingen av nedskrivningen for forventet tap avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Kredittoververring måles ved utviklingen i økonomisk PD.

Tapsanslaget fastsettes kvartalsvis, og bygger på data som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen, utlån, kreditt og garantier. Tapsestimatene beregnes basert på 12- måneders og livslang sannsynlighet for kundens mislighold, lånets tap ved mislighold og lånets eksponering ved mislighold. I henhold til IFRS 9 grupperes utlån i tre trinn, på følgende måte:

Trinn 1:

Dette er startpunktet for alle utlån omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittrisiko enn ved første gangs innregning for beregnet en tapskostnad for 12 måneders forventet tap.

Trinn 2:

I dette trinnet finnes utlån som har hatt vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning, men hvor det ikke er objektive bevis for tap. For disse eiendelene blir det beregnet en tapskostnad lik forventet tap over levetiden. I denne gruppen inngår lån med vesentlig grad av kredittoververring, men som på balansetidspunktet tilhører kunder som er friske.

Trinn 3:

I dette trinnet finnes utlån som har hatt vesentlig økning i kredittrisiko og hvor det er objektive bevis på balansedatoen. For disse eiendelene avsettes det forventet tap over levetiden.

Individuell nedskrivning

Individuell nedskrivning for tap på enkeltengasjementer foretas når objektive bevis på mislighold antas å ville medføre et verdifall for banken. Individuell nedskrivning utgjør forskjellen mellom engasjementets bokførte verdi og nåverdien av neddiskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for førstegangs beregning av individuell nedskrivning. Nedskrivning innebærer at engasjementet gis høyeste risikoklasse. Det legges vekt på konkret tiltaksorientering og forsiktighet i verdiestimering som grunnlag for realisasjon av pantestikkerheter. Basert på vesentlighetsvurderinger foretas oppdatering av kontantstrømmen minimum en gang i året. Individuelle nedskrivninger reduserer engasjementenes regnskapsførte verdi i balansen og periodens endringer i vurdert verdi resultatføres som tap på utlån og garantier.

Nedenfor vises utviklingen for kredittforringede engasjementer pr 31.12.2023 og 31.12.2022

2023

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	34.263	-2.242	32.021
Næringssektor fordelt:			
Primærnæringer	0	0	0
Industri og bergverk	0	0	0
Kraftforsyning	0	0	0
Bygg og anleggsvirksomhet	5.718	-248	5.470
Varehandel	0	0	0
Transport	0	0	0
Overnattings- og serveringsvirksomhet	0	0	0
Informasjon og kommunikasjon	0	0	0
Omsetning og drift av fast eiendom	6.458	-578	5.881
Tjenesteytende virksomhet	0	0	0
Sum	46.440	-3.067	43.372

Pilar 3

2022

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	61.616	-3.263	58.354
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk og fiske	0	0	0
Industri	0	0	0
Bygg, anlegg	0	0	0
Varehandel	0	0	0
Transport og lagring	0	0	0
Eiendomsdrift og tjenesteyting	25.537	-2.481	23.056
Annen næring	0	30	30
Sum	87.153	-5.713	81.440

Kredittforringede engasjementer	2023	2022
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - personmarked	26.316	12.115
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - bedriftsmarked	5.718	15.127
Nedskrivning steg 3	-1.781	-3.055
Netto engasjementer med over 90 dagers overtrekk	30.254	24.187
Brutto andre kredittforringede engasjementer - personmarkedet	7.947	49.501
Brutto andre kredittforringede engasjementer - bedriftsmarkedet	6.458	10.410
Nedskrivning steg 3	-1.286	-2.658
Netto andre kredittforringede engasjementer	13.119	57.253
Netto kredittforringede engasjementer	43.372	81.440

Kredittforringede engasjementer fordelt etter sikkerheter

Tall i tusen kroner	2023		2022	
	Beløp	%	Beløp	%
Engasjementer med pant i bolig	42.532	91,6 %	79.162	90,8 %
Engasjementer med pant i annen sikkerhet	3.815	8,2 %	6.538	7,5 %
Engasjementer til offentlig sektor	0	0,0 %	0	0,0 %
Engasjementer uten sikkerhet	93	0,2 %	1.453	1,7 %
Ansvarlig lånekapital	0	0,0 %	0	0,0 %
Sum kredittforringede engasjementer	46.440	100 %	87.157	100 %

Forfalte og kredittforringede utlån 31.12.23 og 31.12.22

Antall dager i forfall regnes fra det tidspunktet et lån har et overtrekk som overstiger den relative- og absolutte grensen. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer:

- For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
- For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner

Ved utgangen av året er ni engasjementer i steg 3. Banken har totalt 9 lån som er merket med betalingsutsettelse, totalt utgjør dette 47,2 millioner kroner. Alle lånene ligger i steg 2.

Pilar 3

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån pr 31.12.23

	Under 1 mnd	Over 1 – 3 mnd	Over 3 – 6 mnd	6 mnd. – 1 år	over 1 år	Sum forfalte utlån	Kredittforringede utlån	Sikkerhet for forfalte lån > 90 dg	Sikkerhet for andre kredittforringede utlån
Bedriftsmarked	172	31	0	2	26.314	26.519	7.947	21.995	7.947
Personmarked	8.793	7.017	3.815	1.903	0	21.528	6.458	3.815	6.458
Sum	8.964	7.049	3.815	1.905	26.314	48.048	14.405	25.810	14.405

Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån pr 31.12.22

	Under 1 mnd	Over 1 – 3 mnd	Over 3 – 6 mnd	6 mnd. – 1 år	over 1 år	Sum forfalte utlån	Kredittforringede utlån	Sikkerhet for forfalte lån > 90 dg	Sikkerhet for andre kredittforringede utlån
Bedriftsmarked	0	23.204	10.576	0	1.540	35.320	25.537	12.115	10.410
Personmarked	3.872	0	0	15.127	0	18.998	61.616	15.127	49.501
Sum	3.872	23.204	10.576	15.127	1.540	54.318	87.153	27.241	59.911

Nedskrivning og tap på utlån 31.12.2023 og 31.12.2022

Nedskrivninger i steg 3 på utlån og garantier	31.12.2023	31.12.2022
Nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	1.608	8.120
Økte nedskrivninger i perioden		
Nye nedskrivninger i perioden	1.534	2.560
Tilbakeføring av nedskrivninger fra tidligere perioder	-74	-30
Konstaterte tap på lån som tidligere er nedskrevet		-4.944
Nedskrivninger steg 3 ved slutten av perioden	3.068	5.706

Tap på utlån

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	31.12.2023	31.12.2022
Endring i perioden i steg 3 på utlån	-3.345	-2.414
Endring i perioden i steg 3 på garantier		
Endring i perioden i forventet tap steg 1 og 2	1.066	-1.179
Konstaterte tap i perioden, der det tidligere er foretatt nedskrivninger i steg 3		6.587
Konstaterte tap i perioden, der det ikke er foretatt nedskrivninger i steg 3		81
Periodens inngang på tidligere perioders nedskrivninger	-71	-82
Tapkostnader i perioden	-2.350	2.993

5.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko innebærer risikoen for at banken ikke er i stand til å kunne innfri forpliktelser ved forfall, refinansiere gjelden sin ved forfall eller ikke ha evne til å finansiere en økning i eiendelsmassen.

Likviditetsrisiko oppstår som en følge av ulik restløpetid på fordringer og gjeld. Risikoen søkes redusert ved å ha en tilstrekkelig likviditetsreserve, samt å ha en jevn forfallsprofil på ekstern finansiering. Utvikling i innskuddsdekningen er sentral for bankens avhengighet av ekstern finansiering ved utstedelse av senior obligasjonslån. Banken har en lav likviditetsrisikoprofil, og det er utarbeidet rutiner for styring og kontroll av risikoen i samsvar med policy. Likviditetsområdet overvåkes løpende, og styret mottar rapportering av likviditetsrisiko hvert kvartal.

Styring og kontroll

Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i risikobaserte styringsdokumenter på likviditetsområdet. Styringsdokumentene vedtas av styret og gjelder for strategiperioden, men revideres ved behov, minimum årlig. I tilknytning til styringsdokumentene er det etablert egen beredskapsplan for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige finansmarkeder, samt at likviditetssituasjonen er et sentralt tema i bankens gjenopprettingsplan. Det vurderes at styring og kontroll av likviditetsrisikoen er tilfredsstillende for å innfri risikoprofil og strategi.

Bankens har som mål at likviditetsrisikoen skal være lav og målbildet sikres gjennom:

- Tilstrekkelig med likvide reserver.
- Diversifisering og langsiktighet i finansiering.

Investeringer i rentebærende verdipapirer foretas av hensyn til styringen av likviditetsrisikoen. Banken skal ha tilstrekkelig med likvide reserver til å støtte opp under overlevelsesmålene. Ulike aktiva har ulik grad av likviditet. Sammensetningen av, og størrelsen på reserven skal være slik at den tilfredsstillende alle definerte overlevelsesmål. Å sitte med en likviditetsreserve har en kostnad og samlede likviditetskostnader skal være lavest mulig.

Innskudd er en av bankens viktigste finansieringskilder. Innskudd er ansett som stabil finansiering, så konsernet skal alltid ha en tilstrekkelig høy andel av balansen finansiert via innskudd. Innskudd med lav likviditetsrisiko skal prioriteres, samtidig skal innskuddene hentes fra et tilstrekkelig antall ulike typer innskytere. Gitt tilstrekkelig diversifisering skal innskuddene prises slik at lønnsomhet opprettes.

Likviditetsrisikoen er redusert gjennom spredning av løpetider og funding i flere markeder, instrumenter og kilder.

Banken utarbeider minimum årlig egen – ILAAP – rapport (internal liquidity adequacy assesment process)

hvor blant annet bankens finansieringsplan for kommende prognoseperiode fremgår. Adm. banksjef får ved behandling av denne en fullmakt til finansiering av bankens aktivitet.

Innskuddsdekning

Innskuddsdekningen, målt som innskudd i prosent av brutto utlån, var 31.12.23 på 82,2 %, beregnet inkl. avlastning til Eika Boligkreditt utgjør innskuddsdekningen 61,1 %.

Pilar 3

Fordeling av innskudd 31.12.2023 og 31.12.2022

	2023	2022
Innskudd og andre innlån fra kunder	3.309.300	3.317.389
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	3.309.300	3.317.389
Innskudd fordelt på geografiske områder		
Oslo	2.204.760	2.309.199
Randsonen Oslo	835.290	762.374
Landet for øvrig	193.103	213.260
Utlandet	76.147	32.556
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	3.309.300	3.317.389
Innskuddsfordeling		
Personkunder	2.135.924	2.003.335
Primærnæringer	26	306
Industri og bergverk	8.551	8.209
Kraftforsyning	295	0
Bygg og anleggsvirksomhet	53.802	61.780
Varehandel	60.161	44.940
Transport	11.984	45.768
Overnattings- og serveringsvirksomhet	58.767	0
Informasjon og kommunikasjon	53.044	0
Omsetning og drift av fast eiendom	175.061	331.165
Tjenesteytende virksomhet	751.685	821.886
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	3.309.300	3.317.389

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital 31.12.2023 og 31.12.2022

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi		Rentevilkår
				31.12.2023	31.12.2022	
Sertifikat- og obligasjonslån						
NO0010873789	22.01.2020	22.01.2025	85.000	85.893	85.677	3m Nibor + 0,775
NO0010835382	30.10.2018	15.01.2024	100.000	81.966	100.894	3m Nibor + 0,95
NO0010848575	26.03.2019	26.07.2024	100.000	101.075	100.792	3m Nibor + 0,96
NO0010890916	18.08.2020	18.08.2025	100.000	100.568	100.511	3m Nibor + 0,97
NO0010920655	21.01.2021	21.01.2026	100.000	101.077	100.793	3m Nibor +0,70
NO0011016032	03.06.2021	03.08.2026	80.000	80.140	80.518	3m Nibor + 0,66
NO0012869462	20.03.2023	20.03.2024	70.000	70.111	-	3m Nibor + 0,67
NO0012934647	06.06.2023	06.06.2028	100.000	100.301	-	3m Nibor + 1,47
NO0013056788	25.10.2023	25.10.2028	100.000	101.075	-	3m Nibor + 1,40
NO0010823990	11.06.2018	11.07.2023	100.000	-	100.896	3m Nibor + 0,94
NO0010814007	12.01.2018	12.01.2023	100.000	-	100.893	3m Nibor + 0,69
Over/Underkurs					-796	
Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer				822.207	770.178	

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi		Rentevilkår
				31.12.2023	31.12.2022	
Ansvarlig lånekapital						
NO0010849482	10.04.2019	10.04.2029	50.000	50.792	50.615	3m Nibor + 220 bp
Sum ansvarlig lånekapital				50.792	50.615	

Pilar 3

Endringer i verdipapirgjeld i perioden	Balanse 31.12.2022	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2023
Obligasjonsgjeld	770.178	271.487	-220.789	1.331	822.207
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	770.178	271.487	-220.789	1.331	822.207
Ansvarlige lån	50.615	0	0	177	50.792
Sum ansvarlig lån og fondsobligasjoner	50.615	0	0	177	50.792

Fondsobligasjon pr 31.12.2023

ISIN	Låneopptak	Første calldato	Pålydende	Rentevilkår	Bokført verdi	
					2023	2022
NO0012727249	19.10.2022	19.10.2027	40.000	3m Nibor + 480 bp	40.000	40.000
Fondsobligasjonskapital					40.000	40.000

Avtalevilkårene for fondsobligasjonene tilfredsstiller kravene i EUs CRR-regelverk, og fondsobligasjonene inngår i bankens kjernekapital for kapitaldekningsformål.

Banken har som følge av dette en ensidig rett til å ikke betale tilbake renter eller hovedstol til investorene. Dette medfører at fondsobligasjonene ikke tilfredsstiller vilkårene til finansielle forpliktelser i IAS 32 Finansielle instrumenter - presentasjon og presenteres derfor i bankens egenkapital. Dette medfører videre at rentene knyttet til fondsobligasjonene ikke presenteres på regnskapslinjen Sum rentekostnader, men som en reduksjon i opptjent egenkapital. Fordelen av skattefradraget for rentene presenteres som en reduksjon av skattekostnaden i resultatregnskapet.

Stresstest av bankens likviditet

Banken gjennomfører minimum kvartalsvis stresstest av likviditeten, med ulike scenarier knyttet til sannsynlighet og konsekvens for hvordan likviditeten utvikler seg i ulike situasjoner for banken og markedet. Disse er:

- Normalsituasjon på forutsetninger knyttet til følgende parameter:
 - Uttak av innskudd hvor innskuddene vektet ulikt ut ifra hvor stabile de anses
 - Endring i utlåns- og innskuddsvekst
 - Økning av trekk på innvilgede rammer og kreditter
 - Endring i andel lån som kvalifiserer til Eika Boligkreditt
 - Endring i markedsverdi av likviditetsporteføljen
 - Middels og stort stress i banken
 - Middels og stort stress i markedet
 - Middels og stort stress i banken og i markedet

Banken oppfyller mål vedtatt av styret for alle stressscenario. Banken har god likviditet og opprettholder drift i en normalsituasjon uten refinansiering ut over ett år. Banken tærer på likviditetsreserven i ulike stressscenario.

Likviditetsreserven består av kontanter, innskudd i Norges Bank, deponerbar obligasjonsportefølje i Norges Bank, og lån klargjort for salg til Eika Boligkreditt.

Bankens LCR utgjør 289 % pr 31.12.2023 og bankens NSRF utgjør 147.

5.3 Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedsbaserte variabler som renter, valutakurser og verdipapirkurser. Risiko knyttet til verdifall i eiendomsmarkedet er også inkludert i markedsrisikoen. Det samme er risikoen for endringer i markedsverdi tilknyttet obligasjoner, sertifikater og fond, som følge av generelle endringer i kredittspreader. Bankens markedsrisiko oppstår hovedsakelig fra bankens investeringer i egenkapital-instrumenter og rentepapirer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften, som funding og rentesikring. Under Pilar 2 beregner konsernet kapitalbehov for markedsrisiko for renterisiko, egenkapitalrisiko, valutarisiko, eiendomsrisiko og spreadrisiko.

Styring og kontroll

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for blant annet investeringer i aksjer og obligasjoner. Rammene blir årlig gjennomgått og vedtatt av styret. Banken har ikke rammer for å investere i aksjer utover strategiske aksjer, som for eksempel Eika Boligkreditt AS og Eika Gruppen AS. Administrasjonen rapporterer periodisk til styret bankens posisjoner i forhold til rammene. Banken har en forvaltningsavtale med Eika Kapitalforvaltning, som ivaretar forvaltning av bankens obligasjonsportefølje. Inngått avtale setter rammer for hvor mye av investeringsporteføljen som skal kunne investeres innenfor ulike grupper av verdipapirer, samt angir ramme for prosentvise størrelsen på verdipapir hvor det settes, krav til deponerbarhet i Norges Bank. Banken har god mulighet til å styre og kontrollere bankens markedsrisiko på bakgrunn av rapporter fra forvalter og egne vurderinger. Risiko og complianceansvarlig har ansvaret for kvartalsvis rapportering knyttet til eksponering mot vedtatte rammer for utkontrakteringen og for og for etterlevelse av rammer for øvrige verdipapirer som styres av strategi for markeds og motpartsrisiko.

Det er styrets vurdering at bankens samlede markedsrisiko er lav.

5.4 Renterisiko

Renterisiko defineres som verdiendring på balanseposter og utenom balanseposter ved skift i rentekurven. Renteendringer kan både føre til endringer i kortsiktig inntjening og mer langsiktig i form av at nåverdien av bankens fremtidige kontantstrømmer vil endres. Formålet med styring av renterisiko er å sikre at banken til enhver tid har en kjent renterisikoeksponering og at denne er i samsvar med risikoprofil og gjeldende rammer på området Banken skal i henhold til vedtatt policy kun påta seg en begrenset renterisiko.

Banken har ikke renterisiko på innskudd og utlån i og med at banken i liten grad yter lån eller innskudd med fast rente. Det vil si at rentereguleringstidspunktene for innskudd og utlån kan være sammenfallende. Renterisikoen er derfor knyttet til bankens obligasjonsportefølje. Durasjonen på sertifikat- og obligasjonsporteføljen var ved årsskiftet 0,14.

Bankens styre har fastsatt maksimale rammer for bankens renterisiko og handel med verdipapirer. Styret har fastsatt en durasjon på maksimalt 0,4 som total renteeksponering i sertifikat- og obligasjonsporteføljen. Det foretas løpende kontroll av at virksomheten holdes innenfor disse rammer.

2023

Tall i tusen kroner	Rentebinding 0 - 1 mnd.	Rentebinding1 - 3 mnd.	Rentebinding 3 mnd. - 1år	Rentebinding 1 - 5 år	Rentebinding over 5 år	Uten rente- eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter						68.214	68.214
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker						57.637	57.637
Netto utlån til og fordringer på kunder		4 015 330	9 729		2 648		4 027 706
Obligasjoner, sertifikat og lignende	70 769	600 433					671 202
Finansielle derivater							0
Øvrige eiendeler						281 666	281 666
Sum eiendeler	70.769	4.615.762	9.729	-	2.648	407.517	5.106.425
-herav i utenlandsk valuta							
Gjeld til kredittinstitusjoner	76 406	100 101					176 506
Innskudd fra og gjeld til kunder		3 264 781		44 519			3 309 300
Obligasjongjeld	370 012	351 120		101 075			822 207
Finansielle derivater							0
Øvrig gjeld						53 428	53 428
Ansvarlig lånekapital	50 792						50 792
Sum gjeld	497.209	3.716.002		145.594		53.428	4.412.233
- herav i utenlandsk valuta							
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	- 426 439	899 760	9 729	- 145 594	2 648	354 089	694 192

Pilar 3

Renterisiko pr. 31.12.2023

Tall i mill

	Eksposering	Renteløpetid	Renterisiko ved 1% endring
Eiendeler			
Utlån til kunder med flytende rente	4.017	0,12	(4,8)
Utlån til kunder med rentebinding	10	5,00	(0,5)
Rentebærende verdipapirer	671	0,15	(1,0)
Øvrige rentebærende eiendeler	120	0,10	(0,1)
Gjeld			
Flytende innskudd	3.128	0,15	4,7
Innskudd med rentebinding	181	0,3	0,5
Verdipapirgjeld	1.088	0,15	1,6
Øvrig rentebærende gjeld	0		-
Sum renterisiko			0,5

Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser for hovedposter i balansen

Ved endring i markedsrentene kan ikke banken foreta renteendringer for alle balanseposter samtidig dersom disse har ulik bindingstid. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Renterisikoen omfattes også av den direkte effekt en renteendring vil ha på balanseposter med og uten rentebinding. En renteendring på 1 % vil gi en årlig effekt på resultatregnskapet på **0,5 millioner** kroner.

5.5 Aksjerisiko

Aksjerisiko består av markedsrisiko knyttet til posisjoner i egenkapitalinstrumenter. Plassering i aksjefond og kombinasjonsfond og pengemarkedsfond medregnes under aksjerisikovurderingen. Styret har gitt total ramme for investering i disse. Kapitalbehov for aksjerisikoen beregnes ved at det forutsettes et verdifall på 45 % for bankens investeringer i aksjer og fondsandeler. Beregningen gjøres i tråd med Finanstilsynets rundskriv 3/2022 av 9. september 2022, vedlegg 3. Finanstilsynets vurdering av kapitalbehov i Pilar 2 - krav knyttet til markedsrisiko. Bien Sparebank klassifiserer aksjer til virkelig verdi. Etter førstegangs innregning av de nevnte eiendelene vurderes disse fortsatt til virkelig verdi. Realisert og urealisert gevinst og tap som oppstår som følge av endringer i virkelig verdi på finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultat eller OCI, er inkludert i resultatregnskapet eller føres over OCI til Fond for vurderingsforskjeller, i den perioden hvor de oppstår.

Sum aksjer og pengemarkedsfond pr 31.12.2023

	Org.nummer	Eierandel	Antall	2023 Kostpris	Bokført verdi
Sum rentebærende verdipapirer (overført fra forrige tabell)				667.967	671.202
Aksjer					
Sum aksjer				0	0
Aksje- og pengemarkedsfond					
Eika Likviditet	893253432		21.546	21.739	22.534
Eika Sparebank	983231411		46.576	47.411	49.253
Sum aksje- og pengemarkedsfond				69.149	71.787
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet				69.149	71.787
Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet				737.117	742.989

Pilar 3

Sum aksjer pr 31.12 2023

	Org.nummer	Eierandel	Antall	2023 Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Aksjer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader						
Eika Boligkreditt AS	885621252	1,39 %	19.826.280	80.054	84.707	107
Eika Gruppen AS	979319568	1,23 %	304.591	16.357	93.205	6.186
Spama AS	916148690		102	10	158	27
Eiendoms-kreditt AS	979391285		15.111	1.552	2.418	156
SDC AF 1993 H. A			0	0	-	
Eika VBB AS	921859708		1.548	6.631	7.782	
VN Norge AS	821083052		1	0	744	
Visa Norge Holding 1 AS			8	0	68	
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi				104.604	189.082	6.476

Spreadrisiko - obligasjonsportefølje

Spreadrisiko er risikoen for tap som følge av endring i spreadene i obligasjonsmarkedet. Styret har gjennom strategi for markedsrisiko satt et tak på bankens spreadrisiko. Beregningen av risikoen og kapitalbehovet er basert på Finanstilsynets rundskriv 12/2016 vedlegg 3 Finanstilsynets vurdering av kapitalbehov Pilar 2 – knyttet til markedsrisiko.

Valutarisiko

Valutarisiko defineres som den samlede risiko banken har dersom valutakursene endres. Bien Sparebank har ikke status som valutabank og eksponeringen innen valutarisiko er begrenset til eiendommen banken eier i Sør-Spania. Maksimal ramme for valutarisiko er satt til 2 millioner kroner.

Eiendomsrisiko

Eiendomsrisiko er en markedsrisiko som defineres som risiko for uventede verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer, eller uventet tap i datterselskaper som eier eiendommer. Banken har ikke eiendomsrisiko da banken leier kontorlokaler, men banken eier en leilighet i Sør-Spania.

5.6 Operasjonell risiko

Risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk risiko eller omdømmerisiko.

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som følge av:

- menneskelig svikt og utilstrekkelige kompetanse.
- svikt i IKT- systemer.
- uklar policy, strategi eller rutiner.
- kriminalitet og interne misligheter.
- andre interne og eksterne årsaker.

Banken skal til enhver tid ha en effektiv risikostyring og overvåke driften slik at enkelthendelser forårsaket av operasjonell risiko ikke skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.

Styring og kontroll

Bankens strategi for operasjonell risiko legges til grunn ved styring av denne risikoen. Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentligste av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet. Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå. Lederens viktigste hjelpemiddel i arbeidet er faglig innsikt og

ledelseskompetanse samt handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingssystemer. Det er god balanse mellom tillit og kontroll som sikrer at effektivitet ivaretas, samtidig som at banken ikke eksponeres for unødig risiko.

Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i Policy for operasjonell risiko som revideres minimum årlig. Prosessen for styring av operasjonell risiko skal bidra til at ingen enkelthendelser forårsaket av operasjonelle hendelser i Bien sparebank skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad.

Operasjonell risiko oppstår i alle bankens prosesser, aktiviteter og systemer. Det gjennomføres risikoanalyser knyttet til vesentlige forretningsområder minimum årlig. Det gjennomføres i tillegg risikovurderinger knyttet til nye tjenester, systemer og ved vesentlige endringer i eksisterende produkter og systemer før implementering i henhold til styrevedtatt rutine. Det er høyt fokus og samarbeid i Eika Gruppen for å sikre god og stabil drift av IT-systemer. Et systematisk arbeid med risikovurderinger og styringstiltak bidrar til økt kunnskap og bevissthet om aktuelle forbedringsbehov i egen enhet. Det arbeides jevnlig med kartlegging og oppdatering av risikobildet som påvirker banken. Risikodrivere kartlegges og følges opp med fokus på å etablere risikoreduserende tiltak. Dette skal bidra til å redusere sannsynligheten for at identifiserte risikoer skal inntreffe, samt at tiltakene reduserer konsekvensene om det inntreffer. Gjennom Eika gruppen har Bien sparebank tilgang til et bredt fagmiljø med høy kompetanse, strukturer, og arbeidsverktøy av forskjellig slag. Dette vil ha en risikoreduserende effekt også på denne delen av den operasjonelle risikoen.

Kapitalbehov

Banken benytter basismetoden for beregning av kapitalbehov som skal dekke den operasjonelle risikoen.

Beregningsgrunnlaget i basismetoden er 15 % av gjennomsnittlig inntekt de siste 3 år etter CRR/CRD IV forskriften.

5.7 Eierrisiko

Eierrisiko defineres som risiko for tap av innskutt kapital eller nødvendig påfyll av ny kapital i selskaper banken har strategiske eierandeler i, som følge av den risikoen som det enkelte selskapet påtar seg i sin drift. Eierselskapet defineres som selskaper hvor Bien Sparebank har en eierandel og innflytelse alene eller gjennom Eikasamarbeidet. Finanstilsynet har med hjemmel i Finanstilsynsloven §4 punkt 3, pålagt bankene utvidet konsolideringsplikt for eierforetak i samarbeidende gruppe for kapitaldekningsformål for eierandeler under 10 %. Kravet trådte i kraft 1. januar 2018 og gjelder selskapet Eika Boligkreditt

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). Bankens kunder har pr 31.12.23 lån for 1.367 millioner kroner hos EBK.

Garantibeløpet overfor EBK er todelt:

- Tapsgaranti: Den samlede tapsgaranti er begrenset til 1 % av bankens utlånsportefølje i EBK, minimum 5 millioner kroner eller 100 % av låneporteføljen hvis den er lavere enn 5 millioner kroner. Bankens plikter å dekke 80 % av konstaterede tap på lån i portefølje formidlet til EBK, og EBK kan motregne overskytende del på 20 % i ubetalte provisjoner til alle eierbanker, proratarisk fordelt ut fra den enkelte banks andel av utlånsporteføljen på det tidspunkt tapet konstateres, i en periode på inntil 12 måneder fra tap konstateres.
- Saksgaranti: Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern.

Banken har en likviditetsforpliktelse mot EBK. EBK har i sin risikostrategi krav om at overskuddslikviditeten minst skal dekke 75 % av likviditetsbehovet de nærmeste 12 måneder. I tillegg skal EBKs overskuddslikviditet være minst 6 % av innlånsvolumet. Likviditetsforpliktelsen er inngått i en Avtale om kjøp av OMF (Note Purchase agreement). Forpliktelsen om kjøp av OMF fra EBK utløses kun hvis markedssituasjonen er slik at EBK ikke kan finansiere likviditetsbehovet i OMF-markedet, og derfor må utstede obligasjoner direkte til eierbankene. Pr. 31.12.2023 var likviditetsforpliktelsen til EBK beregnet til 0 kroner.

Banken har også en avtale med EBK om kapitalstøtte. Kapitalstøtten inntreffer hvis EBK har behov for ansvarlig kapital for å nå sitt kapitalmål på 11 %. Banken er forpliktet til å delta i emisjoner forholdsmessig etter tilført lånevolum.

Styring og kontroll

Bien Sparebank deltar aktivt gjennom styrerepresentasjon i Eika Boligkreditt. Beregning av kapitalbehov Banken setter av kapital for eierrisiko gjennom fradrag i ansvarlig kapital i tråd med CRR/CRD IV forskriften.

5.8 Compliancerisiko

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg sanksjoner, bøter, andre strafferettslige sanksjoner, omdømmetap eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av lover, forskrifter, myndighetsfastsatte retningslinjer og offentlige pålegg.

Omfanget av regulatoriske endringer har vært betydelige de siste årene. Deler av det nye regelverket, for eksempel regelverket på hvitvaskings- og personvernområdet, innebærer økte sanksjonsmuligheter for myndighetene. Dette bidrar til å øke compliancerisikoen. Banken følger regelverksutviklingen og den tilhørende compliance-risikoen tett. Det er styrets vurdering at banken har tilfredsstillende styring og kontroll med compliancerisikoen og at bankens eksponering for compliancerisiko er forsvarlig.

5.9 Bærekraftsrisiko

Banken påvirkes av ESG-faktorer direkte gjennom egen virksomhet eller indirekte primært gjennom bankens utlånsportefølje. ESG-risiko defineres som risikoen for tap som følge av bankens eksponeringer mot parter som påvirkes negativt av ESG-faktorer. ESG-risiko er en risikodriver for kredittrisiko, motpartsrisiko og markedsrisiko og kan deles i:

- a) Miljørisiko (E) er risikoen for tap som følge av bankens eksponering mot parter som påvirkes negativt av miljøfaktorer.
- b) Sosial risiko (S) er risikoen for tap på grunn av bankens eksponering mot parter som påvirkes negativt av sosiale forhold som for eksempel samfunnsforhold, arbeidstakerrettigheter, menneskerettigheter o.l.
- c) Styringsrisiko (G) er risikoen for tap som følge av bankens eksponering mot parter som påvirkes av dårlig styring og kontroll. ESG-risiko er integrert i styringsdokumenter, metodikk, rutiner og retningslinjer innenfor de nevnte risikokategoriene, og de styres som en integrert del av de enkelte områdene.

I alle kredittsaker på bedriftsmarkedet dokumenteres det at banken har vurdert låneprosjektets og lånesøkers klima- og miljøpåvirkning, samt fysisk risiko og overgangsrisiko for både prosjektet og kunden. Det skal også kommenteres om kunden har en beredskapsplan knyttet til miljømessige forhold.

Når det gjelder bankens investeringer skal banken følge Eika Kapitalforvaltning (EKF) sitt regelverk for bærekraftige investeringer. EKF følger Statens Pensjonsfonds (Oljefondets) investeringsprofil som har tydelige retningslinjer når det gjelder ansvarlige investeringer.

6. INFORMASJONSPLIKT FOR FORETAK SOM HAR EIERINTERESSER I FORETAK SOM UTSTEDER OBLIGASJONER MED FORTRINNSRETT

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt. Mer informasjon om garantiene finnes under punkt 5.7.

		Beløp i tusen kroner eller prosent	
a	Overføringsrad: Samlet portefølje overført og formidlet til Eika Boligkreditt AS (bolighypoteklån) i prosent av samlede utlån til personmarkedet på bankens balanse og bolighypoteklån		26,30 %
b	Gjennomsnittlig belåningsgrad for bolighypoteklån hos Eika Boligkreditt AS		48 %
c	Overpantsettelsesgrad i sikkerhetsmassen		109,24 %
d	Tellende sikkerhetsmasses andel av sikkerhetsmasse totalt		98,96 %
e	Utestående garantiforpliktelse		13.740
f	Bokført verdi av hhv. obligasjoner med fortrinnsrett, aksjer, fondsobligasjonskapital, ansvarlig lånekapital og annen usikret finansiering i kredittforetaket	Obligasjoner med fortrinnsrett	106.572.817
		Aksjer	5.988.111
		Fondobligasjoner	576.348
		Ansvarlig lånekapital	779.252
g	Andre forpliktelser overfor kredittforetaket som følge av aksjonæravtaler og lignende	Senior obligasjoner	3.303.114

7. VEDLEGG

Skjema EU KM1 – Nøkkeltall kapital og likviditet.

Beløp i tusen kroner.

		a	c	e
		31.12.2023	30.06.2023	31.12.2022
Tilgjengelig ansvarlig kapital (beløp)				
1	Ren kjernekapital	602.735	571.152	568.680
2	Kjernekapital	651.958	622.588	621.614
3	Total ansvarlig kapital	714.380	684.873	686.833
Risikovektet beregningsgrunnlag				
4	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag	2.810.995	2.799.033	2.795.134
Kapitaldekning (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
5	Ren kjernekapitaldekning	21,44 %	20,41 %	20,35 %
6	Kjernekapitaldekning	23,19 %	22,24 %	22,24 %
7	Total kapitaldekning	25,41 %	24,47 %	24,57 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
EU 7a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere andre risikoer enn overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)	2,70 %	2,70 %	2,70 %
EU 7b	herav: som skal dekkes av ren kjernekapital (prosentpoeng)	1,50 %	2,70 %	2,70 %
EU 7c	herav: som skal dekkes av kjernekapital (prosentpoeng)	2,00 %	2,70 %	2,70 %
EU 7d	Samlet SREP kapitalkrav (i prosent)	10,70 %	10,70 %	10,70 %
Kombinert buffer- og totalt kapitalkrav (i prosent av risikovektet beregningsgrunnlag)				
8	Bevaringsbuffer (i prosent)	2,50 %	2,50 %	2,50 %
EU 8a	Bevaringsbuffer som følge av makro- eller systemrisiko fastsatt av en medlemsstat (i prosent)			
9	Institusjonsspesifikk motsyklisk kapitalbuffer (i prosent)	2,50 %	2,50 %	2,00 %
EU 9a	Systemrisikobuffer (i prosent)	4,50 %	3,00 %	3,00 %
10	Buffer for globalt systemviktige institusjoner (i prosent)			
EU 10a	Buffer for andre systemviktige institusjoner (i prosent)			
11	Kombinert bufferkrav (i prosent)	9,50 %	8,00 %	7,50 %
EU 11a	Samlet kapitalkrav (i prosent)	20,20 %	18,70 %	18,20 %
12	Tilgjengelig ren kjernekapital (CET1) etter oppfyllelse av samlede SREP-krav til ansvarlig kapital (i prosent)	15,44 %	13,21 %	13,15 %
Uvektet kjernekapitalandel				
13	Sum eksponeringsmål	7.012.437	7.078.269	7.140.470
14	Uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	9,30 %	8,80 %	8,71 %
Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent av risikovektet)				
EU 14a	Tilleggskrav til ansvarlig kapital for å håndtere risikoen for overdreven gjeldsoppbygging (i prosent)			
EU 14b	herav: skal bestå av ren kjernekapital (prosentpoeng)			
EU 14c	Samlede SREP-krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel og samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent av det samlede)				
EU 14d	Bufferkrav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)			
EU 14e	Samlet krav til uvektet kjernekapitalandel (i prosent)	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Likviditetsreserve (LCR)				
15	Likvide eiendeler (vektet verdi)	651.380	650.100	588.963
EU 16a	Utbetalinger (vektet verdi)	397.018	403.915	456.161
EU 16b	Innbetalinger (vektet verdi)	171.477	150.258	270.768
16	Netto utbetalinger (justert verdi)	225.541	253.657	185.393
17	Likviditetsreserve/LCR (i prosent)	289 %	256 %	318 %
Stabil finansiering (NSFR)				
18	Poster som gir stabil finansiering	4.216.631	4.055.722	3.990.478
19	Poster som krever stabil finansiering	2.869.396	2.849.790	3.104.994
20	Stabil finansiering/NSFR (i prosent)	147 %	142 %	129 %

Pilar 3

Skjema EU OV1 – Oversikt over beløp for samlet kredittrisikoeksponering.

Beløp i tusen kroner.

		Beløp for samlet kredittrisikoeksponering (TREA)		Samlet kapitalkrav
		a	b	c
		31.12.2023	31.12.2022	31.12.2022
1	Kreditrisiko (eksklusive CCR)	2.562.133	2.543.101	204.971
2	Hvorav etter standartmetoden	2.559.415	2.539.933	204.753
3	I/A for standartmetodebanker			
4	I/A for standartmetodebanker			
EU 4a	I/A for standartmetodebanker			
5	I/A for standartmetodebanker			
6	Motpartskreditrisiko - CCR	25.378	42.033	2.030
7	Hvorav etter standartmetoden	7.813	-	625
8	Hvorav etter intermodellmetoden (IMM)	-	-	-
EU 8a	Hvorav eksponering mot et CCP	-	-	-
EU 8b	Hvorav kredittverdsettingsjustering - CVA	17.565	24.305	1.405
9	Hvorav annen CCR	-	17.729	-
10	I/A			
11	I/A			
12	I/A			
13	I/A			
14	I/A			
15	Oppgjørslisiko	-	-	-
16	Verdipapirisering utenfor handelsporteføljen (after the cap)	-	-	-
17	I/A for banker uten handelsportefølje			
18	I/A for banker uten handelsportefølje			
19	I/A for banker uten handelsportefølje			
EU 19a	I/A for banker uten handelsportefølje			
20	Posisjon for valuta- og råvarerisikoer (markedsrisiko)	-	-	-
21	Hvorav etter standartmetoden	-	-	-
22	Hvorav IMA	-	-	-
EU 22a	Store engasjement	-	-	-
23	Operasjonell risiko	239.110	210.000	19.129
EU 23a	Hvorav etter basismetode	239.110	210.000	19.129
EU 23b	Hvorav etter standartmetoden	-	-	-
EU 23c	Hvorav etter avansert metode	-	-	-
24	Beløp under grenseverdien for fradrag (skal gis 250% risikovekt)	-	-	-
25	I/A			
26	I/A			
27	I/A			
28	I/A			
29	Totalt	2.826.621	2.795.134	226.130

Pilar 3

Skjema EU REM1 - Godtgjørelse for regnskapsåret

		a	b	c	d
		Ansatte i bankens overordnede ledelse med tilsyns- eller overvåkningsfunksjon	Medlemmer i bankens ledergruppe	Andre i bankens overordnede/øverste ledelse	Andre identifiserte ansatte
Garantert variabel godtgjørelse					
1	Garantert variabel godtgjørelse - Antall ansatte				
2	Garantert variabel godtgjørelse - Samlet beløp				
3	Hvorav garantert variabel godtgjørelse utbetalt i løpet av regnskapsåret, som ikke er hensyntatt i bonustak				
Sluttvederlag tilkjent i tidligere perioder, som ble utbetalt i løpet av regnskapsåret					
4	Sluttvederlag tilkjent i tidligere perioder, som ble utbetalt i løpet av regnskapsåret - Antall ansatte (årsverk)				
5	Sluttvederlag tilkjent i tidligere perioder, som ble utbetalt i løpet av regnskapsåret - Samlet beløp				
Sluttvederlag tildelt i løpet av regnskapsåret					
6	Sluttvederlag tildelt i løpet av regnskapsåret - Antall ansatte				
7	Sluttvederlag tildelt i løpet av regnskapsåret - Samlet beløp				
8	Hvorav utbetalt i løpet av regnskapsåret				
9	Hvorav med utsatt utbetaling				
10	Hvorav sluttvederlag utbetalt i løpet av regnskapsåret, som ikke er hensyntatt i bonustak				
11	Hvorav høyeste utbetaling til en enkelt ansatt				

Skjema EU REM2 - Ekstra utbetalinger til ansatte hvis faglige aktiviteter har vesentlig innvirkning på institusjonenes risikoprofil (identifisert personale)

		a	b	c	d
		Ansatte i bankens overordnede ledelse med tilsyns- eller overvåkningsfunksjon	Medlemmer i bankens ledergruppe	Andre i bankens overordnede/øverste ledelse	Andre identifiserte årsverk
1	Fast godtgjørelse	Antall ansatte		8	22,2
2		Samlet fast godtgjørelse		11,1	27,2
3		Hvorav: rene lønnsutbetalinger		10	17,4
4		I/A			
EU-4a		Hvorav: aksjer eller andre eiereandeler			
5		Hvorav: aksjebaserte instrumenter eller lignende ikke-kontante instrumenter			
EU-5x		Hvorav: andre instrumenter			
6		I/A			
7	Hvorav: andre varianter				
8	I/A				
9	Variabel godtgjørelse	Antall ansatte		8	22,2
10		Samlet variabel godtgjørelse		0	0
11		Hvorav: rene lønnsutbetalinger			
12		Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)			
EU-13a		Hvorav: aksjer eller andre eiereandeler			
EU-14a		Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)			
EU-13b		Hvorav: aksjebaserte instrumenter eller lignende ikke-kontante instrumenter			
EU-14b		Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)			
EU-14x		Hvorav: andre instrumenter			
EU-14y	Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)				
15	Hvorav: andre varianter				
16	Hvorav: med utsatt innslagspunkt (utbetalingstidspunkt)				
17	Samlet godtgjørelse (2 + 10)	0	11,1	0	27,2

Pilar 3

Skjema EU REM2 - Ekstra utbetalinger til ansatte hvis faglige aktiviteter har vesentlig innvirkning på institusjonenes risikoprofil (identifisert personale)

	a (=b + c)	b	c	d	e	f	EU - g	EU - h
Utsatt og tilbakeholdt godtgjørelse	Samlet beløp av utsatt godtgjørelse tildelt for tidligere ytelsesperioder	Hvorav utsatt godtgjørelse som vil være opptjent i regnskapsåret	Hvorav utsatt godtgjørelse som vil opptjenes i påfølgende regnskapsår	Ytelsesjusteringer foretatt i regnskapsåret på utsatt godtgjørelse, som vil være opptjent i regnskapsåret	Ytelsesjusteringer foretatt i regnskapsåret på utsatt godtgjørelse, som vil opptjentes i påfølgende ytelsesperioder	Samlet beløp for justeringer foretatt i regnskapsåret forårsaket av ex post implisitte justeringer (dvs. endringer i verdi av utsatt godtgjørelse på grunn av endringer i instrumentenes priser)	Samlet beløp for utsatt godtgjørelse faktisk utbetalt i regnskapsåret, som er tildelt før regnskapsårets begynnelse	Samlet beløp for utsatt godtgjørelse tildelt og opptjent for tidligere resultatperioder, men som er underlagt oppbevaringsperioder
1	Ansatte i bankens overordnede ledelse med tilsyns- eller overvåkningsfunksjon							
2	Rene lønnsutbetalinger							
3	Aksjer eller andre eiereandeler							
4	Aksjebaserte instrumenter eller lignende ikke-kontante instrumenter							
5	Andre instrumenter							
6	Andre varianter							
7	Medlemmer i bankens ledergruppe							
8	Rene lønnsutbetalinger							
9	Aksjer eller andre eiereandeler							
10	Aksjebaserte instrumenter eller lignende ikke-kontante instrumenter							
11	Andre instrumenter							
12	Andre varianter							
13	Andre i bankens overordnede/øverste ledelse							
14	Rene lønnsutbetalinger							
15	Aksjer eller andre eiereandeler							
16	Aksjebaserte instrumenter eller lignende ikke-kontante instrumenter							
17	Andre instrumenter							
18	Andre varianter							
19	Andre identifiserte ansatte							
20	Rene lønnsutbetalinger							
21	Aksjer eller andre eiereandeler							
22	Aksjebaserte instrumenter eller lignende ikke-kontante instrumenter							
23	Andre instrumenter							
24	Andre varianter							
25	Samlet beløp							

Skjema EU REM4 - Godtgjørelse på 1 mill. euro eller mer

		a
	EUR	Identified staff that are high earners as set out in Article 450(i) CRR
1	1 000 000 to below 1 500 000	
2	1 500 000 to below 2 000 000	
3	2 000 000 to below 2 500 000	
4	2 500 000 to below 3 000 000	
5	3 000 000 to below 3 500 000	
6	3 500 000 to below 4 000 000	
7	4 000 000 to below 4 500 000	
8	4 500 000 to below 5 000 000	
9	5 000 000 to below 6 000 000	
10	6 000 000 to below 7 000 000	
11	7 000 000 to below 8 000 000	
x	To be extended as appropriate, if further payment bands are needed.	